

Ruhsal ve Hukuki Yönleriyle

ÇOCUK İSTİSMARI

Çocukların Cinsel Dokunulmazlığına Karşı Suçlar

Geliştirilmiş
2. Baskı

Yazarlar

Sunay Fırat Yiğit İltaş Ş. Berfin Işık Yılmaz

AKADEMİSYEN
KİTABEVİ

AKADEMİSYEN
KITABEVİ

© Copyright 2017

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-2396-51-3

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Kitap Adı

Ruhsal ve Hukuki Yönleriyle
Çocuk İstismarı Çocukların
Cinsel Dokunulmazlığına
Karşı Suçlar

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Kerem ACAR

Yayıncı Sertifika No:

25465

Baskı ve Cilt

Sonçağ Matbaacılık
ANKARA/2017

Yazarlar

Sunay Fırat
Yiğit İltaş
Ş. Berfin Işık Yılmaz

DOI

10.37609/akya.1685

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İÇİNDEKİLER

Kısaltmalar	ix
Önsöz	xi

BİRİNCİ BÖLÜM ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİ

I. GENEL OLARAK	3
1. Çocuk İstismarının Boyutları	6
A. Kasıtlılık	6
B. Toplumsal Onaylama-Toplumsal Eleştiri	6
C. Uluslararası Uzlaşma	7
D. Toplumsal-Bireysel Neden	8
II. Çocuk İstismar ve İhmalinde Risk Faktörleri	8
A. Risk Faktörleri	9
a. Çocuğa Ait Etmenler	9
b. Aileye Ait Etmenler	10
c. Çevreye Ait Etmenler	11
d. Toplumsal ve Kültürel Değerlere Ait Etmenler	12
III. Çocuk İstismari ve İhmali Türleri	13
1. Fiziksel İstis	13
A. Yapan Kişiyeye Göre	16
B. Uygulama Şekillerine Göre	16
C. Çocuklarda Fiziksel İstismara Bağlı Yaralanma Şekilleri	16
a. Dövme	16
b. Yanıklar	17
c. Zehirlenme	17
d. Sarsılmış/ Sallanmış Bebek Sendromu	18
e. Münchhausen by Proxy Sendromu	19
2. Duygusal İstismar	22
A. Ebeveyn ya da Çocuğa Bakmakla Yükümlü Olan Kişilerin Duygusal İstismara Neden Olan Davranışları	23
a. Reddetme (Rejection)	23
b. Tek Başına Bırakma, Yalnız Bırakma (Isolation)	24

c. Aşağılama (Degrading)	24
d. Korkutma, Yıldırma, Tehdit (Terrorizing)	24
e. Suça Yönelme, Kışkırtma (Corrupting)	24
f. Duygusal Tepki Vermeyi Reddetme (Denying Emotional Responsiveness)	24
g. Kendi Çıkarına Kullanma (Exploiting)	24
h. Vaktinden Önce Yetişkin Rolü Verme (Adultifying)	25
B. Duygusal İstismara Maruz Kalan Çocuklardaki Potansiyel Bulguları	25
3. Cinsel İstismar	26
A. Cinsel İstismar Şekilleri	27
a. Dokunma Olmaksızın Yapılan Cinsel İstismar Eylemleri	27
b. Dokunmanın Olduğu Cinsel İstismar Eylemleri	27
c. Oral-Genital Cinsel İstismar	28
d. İnterfemoral Cinsel İstismar	28
e. Cinsel Penetrasyon	28
f. Cinsel Sömürü	28
4. Aile İçi Cinsel İstismar: Ensest	29
A. Ensest İçin Risk Faktörleri	32
B. Ensest İlişki Mağduru Çocukların Özellikleri	33
C. Ensest İlişkilerin Görüldüğü Ailelerin Özellikleri	34
5. Çocuk İhmali	36
A. Fiziksel İhmal	37
B. Duygusal İhmal	38
C. Tıbbi İhmal	38
a. Tıbbi İhmalin Varlığı İçin Gerekli Olan Durumlar	38
IV. Çocuk İstismar ve İhmalinin Klinik Özellikleri ve Zerindeki Etkil	40
1. Cinsellik Üzerine Etkil	40
2. Emosyonel Etkileri	41
A. Cinsel İstismara Uğrayan Çocuk	41
a. İhanet Duygusu	41
b. Acizlik	41
c. Damgalama	41
3. Psikolojik/ Psikiyatrik Etkileri	42
A. Akut Stres Bozukluğu (ASB)	42

B. Post Travmatik Stres Bozukluğu (PTSB)	42
a. DSM-5'e göre Örselenme Sonrası Gerginlik (Travma Sonrası Stres) Bozukluğu	43
4. Depresif Duygudurum Üzerine Etkileri	52
5. Anksiyete Şeklindeki Etkiler	52
A. Cinsel İstismarda Duygusal/Davranışsal Belirtiler	53
a. Küçük Çocuklar İçin	53
b. Ergenler İçin	55
B. Cinsel İstismarda Fiziksel Belirtiler	56
6. Kişilik Gelişimi Üzerine Etkileri	56
V. İstismar Ve İhmale Uğrayan Çocukların	
Değerlendirilmesi	57
1. ÖYKÜ (Adli Görüşme ve Öykü alma)	58
A. Adli Tıbbi Görüşme (Cinsel İstismarın Tıbbi Değerlendirilmesi)	60
a. Ulusal Çocuk Enstitüsü Sağlık ve İnsani Gelişme (NICHHD) Protokolü: Görüşme Kılavuzu	63
VI. Çocukların İstismarı ve İhmalinin Önlenmesi	88
1. Birincil Koruma	89
2. İkincil Koruma	90
3. Üçüncül Koruma	92
VII. Çocuk İstismarı ve İhmalini Önlemede	
Multidisipliner Ekibin Rolü	92
1. Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Sağlık Çalışanlarının Rolü	92
2. Öğretmenlerin Rolü	94
3. Sosyal Hizmetler Uzmanlarının Rolü	95
4. Adli Kurumların Rolü	96
VIII. Sonuç	96

İKİNCİ BÖLÜM

ÇOCUKLARIN CİNSEL DOKUNULMAZLIĞINA KARŞI SUÇLAR

I. Çocukların Cinsel İstismari Suçu	100
1. Genel Olarak	100
2. Korunan Hukuki ve Maddi Konu	101

3. Fail ve Mağdur	102
A. Fail	102
B. Mağdur	103
a. Cinsel İstismar Suçu için Mağdur ve İstismarcılara Yönelik Risk Faktörleri	108
4. Suçun Maddi Unsurları	111
A. Hareket ve Sonuç	111
5. Suçun Manevi Unsurları	115
6. Hukuka Aykırılık Unsuru	117
7. Suçun Nitelikli	120
A. Suçun vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi	120
B. Suçun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi (Madde 103/3.a)	125
C. Suçun insanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle işlenmesi (Madde 103/3-b)	127
D. Suçun üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş veya evlat edinen tarafından işlenmesi (Madde 103/3-c)	128
E. Suçun vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından işlenmesi (Madde 103/3-d)	129
F. Suçun kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi (Madde 103/3-e)	131
G. Suçun on beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı cebir veya tehditle ya da diğer çocuklara karşı silahla işlenmesi (Madde 103/4)	132
H. Cinsel istismar için başvuru olan cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması (Madde 103/5)	134

I. Suç sonucunda mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü (Madde 103/6)	136
8. Suçun Özel Görünüş Şekilleri	138
A. Teşebbüs	138
B. İştirak	141
C. İçtima	144
9. Kovuşturma, Görevli Mahkeme, Yaptırım	145
II. Reşit Olmayanla Cinsel İlişki	148
1. Genel Olarak	148
2. Korunan Hukuki Ve Maddi Konu	150
3. Fail Ve Mağ	151
A. Fail	151
B. Mağdur	154
4. Suçun Maddi Unsurları	157
A. Hareket ve Sonuç	157
5. Suçun Manevi Unsurları	159
6. Hukuka Aykırılık Unsuru	159
7. Suçun Nitelikli Hali	162
8. Suçun Özel Görünüş Şekilleri	164
a. Teşebbüs	164
b. İçtima	165
c. İştirak	165
9. Kovuşturma, Görevli Mahkeme, Yaptırım	166
III. Cinsel Taciz Su	167
1. Genel Olarak	167
2. Korunan Hukuki ve Maddi Konu	169
3. Fail Ve Mağdur	170
A. Fail	170
B. Mağdur	170
4. Suçun Maddi Unsurları	171
A. Hareket ve Sonuç	171
5. Hukuka Aykırılık Unsuru	172
6. Suçun Manevi Unsurları	173
7. Suçun Özel Görünüş Şekiller	173
a. Teşebbüs	173
b. İçtima	174
c. İştirak	174

8. Suçun Nitelikli Hali	174
9. Kovuşturma, Görevli Mahkeme, Yaptırım	176
Sonuç	177
Yararlanılan Kaynaklar	190
Kavram Dizini	215

KISALTMALAR

- AYM** : Anayasa Mahkemesi
BM : Birleşmiş Milletler
bkz : Bakınız
C. : Cilt
CMK : Ceza Muhakemesi Kanunu
Çev. : Çeviren/ler
ÇKK : Çocuk Koruma Kanunu
Derl. : Derleyen/ler
DSM-5 : Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders
DSÖ : Dünya Sağlık Örgütü
E. : Esas
E.T. : Erişim Tarihi
Ed. : Editörler
ETCK : 765 Sayılı Türk Ceza Kanunu
K. : Karar
No. : Numara
RG. : Resmi b
S. : Sayı
s. : Sayfa
ss. : Sayfa sayıları
Sy. : Sayılı
T. : Tarih
T.C. : Türkiye Cumhuriyeti
TBB : Türkiye Barolar Birliği
TBBD : Türkiye Barolar Birliği Dergisi
TCK : Türk Ceza Kanunu
TMK : Türk Medeni Kanunu

- vd.** : Ve devamı
Vol. : Volume
WHO : World Health Organization
YCD : Yargıtay Ceza Dairesi
YGK : Yargıtay Genel Kurulu

İKİNCİ BASIYA ÖNSÖZ

Kitabımızın birinci basısının görmüş olduğu talep dolayısıyla kısa sürede tükenmesi, ikinci basısının bir an önce hazırlanması ihtiyacını doğurmuştur.

Kitabımızın bu basısı, Türk Ceza Kanunu'nun 103. Maddesine ilişkin gerçekleştirilen kanun değişikliği doğrultusunda güncellenmiştir. Ayrıca; bu basıda diğer basıdan farklı olarak cinsel istismar mağdurları ile doğrudan temas kuran, görüşen çalışmacılara yol göstermesi ve referans teşkil etmesi açısından *Ulusal Çocuk Enstitüsü Sağlık ve İnsani Gelişme (NICHHD) Protokolü: Görüşme Kılavuzu'na* da yer verilmiştir.

Bu vesileyle kitabımızın özenle yayına hazırlanmasını sağlayan ve bu süreçte bizden desteklerini esirgemeyen Akademisyen Kitabevi'ne teşekkür ederiz. Kitabımızın bu basısının tıpkı diğer basısı gibi tüm meslektaşlarımıza, öğrencilerimize ve çocukların değerlendirilmesi ve çocuk suçluluğu ile ilgili diğer disiplinlerde çalışan profesyonellere katkı sağlamasını en içten dileklerimizle temenni ederiz.

Sunay FIRAT - Yiğit İLTAŞ - Berfin IŞIK YILMAZ

nımda belirtilen hükümlülere yönelik olmak üzere, ayakta veya yatarak, ilaçla veya ilaçsız olarak veyahut her iki usul ile cinsel dürtünün azaltılmasına veya denetimine yönelik tedaviler ile cinsel isteğin azalmasını veya yok edilmesini sağlayan yöntem” olarak tanımlanan tıbbi tedaviden kasıt kimyasal ve cerrahi kastrasyondur. Suç failine tedavilerden hangisinin uygulanacağı kararını Sağlık Bakanlığı hastanelerinde oluşturulacak sağlık kurulları verecektir.⁵⁶⁸Ancak uygulamaya yönetmelikle kapı açılması diğer bir ifade ile yönetmelikle, cezai yaptırım düzenlenmesi gerek Anayasa ile gerekse Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile korunan insan haklarına ve Anayasanın 124. maddesine⁵⁶⁹ aykırılık teşkil etmektedir.

Son olarak, söz konusu çocuklar ve onların cinsel dokunulmazlık haklarına karşı yöneltilen suç niteliğindeki hareketler olunca; bu türden hareketlerde bulunan kişi ya da kişilere uygulanacak tüm yaptırımların yerinde olacağı yönünde bir hissiyatın oluşabilmesi mümkün olsa da; doğru olan faile uygulanacak olan cezai nitelikteki yaptırımların insanlık ilkesine, Anayasa ile korunan kişisel hak ve özgürlüklere ilişkin düzenlemelere uygun olmasıdır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- **Acehan Selen / Bilen Ayşegül / Ay Mehmet Oğuzhan / Gülen Müge / Avcı Akkan / İçme Ferhat**, “Çocuk istismarı ve ihmalinin değerlendirilmesi”, Arşiv Kaynak Tarama Dergisi, C. 22, S. 4, 2013.
- **Ak Mehmet / Bilgen Ali Emrah / Garip Beyazıt / Zincir Serkan / Özmenler Kamil Nahit / Özşahin Aytekin** , “Trauma sonrası stres bozukluğunun kognitif yıkım ve

26.07.2016 Tarih ve 29782 Sayılı RG’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

⁵⁶⁸Adı geçen yönetmelik madde 7/2. fıkra.

⁵⁶⁹1982 Anayasası madde 124; “Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler.”

psikotik belirtiler ile giden yeni bir alt grubu mu? olgu sunumu”, *Gülhane Medical Journal*, Vol. 56, Issue 4, 2014, DOI: 10.5455/gulhane.16527.

- **Akbaba** Zeynep Burcu, “Kimyasal Hadım Yönteminin Anayasa Uygunluğu-I”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 81, 2009.
- **Akçay** Şenol, “İstanbul Üniversitesine Bağlı Tıp Fakülte-lerinde Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalları İle Travma ve Acil Cerrahi Birimlerinde Görev Yapan Son Dönem Tıpta Uzmanlık Öğrencilerinin Çocuk İhmali ve İstismarı Konusunda Bilgi, Deneyim ve Davranışlarını Belirleme Araştırması”, *İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıpta Uzmanlık Tezi*, İstanbul 2008.
- **Akdağ** Hale, “Gönüllü Vazgeçme”, *Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 3, S. 2, 2013.
- **Akduman** Gülümser G. / **Ruban** Canan / **Akduman** Barış / **Korkusuz** İrfan, “Çocuk ve Cinsel istismar”, *Adli Psikiyatri Dergisi*, C. 3, S. 1, 2005.
- **Aktepe** Evrim, “Çocukluk Çağı Cinsel İstismarı”, *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, C. 1, S. 2, 2009.
- **Albayrak** Mustafa, *Türk Ceza Kanunu Öz Kitap*, 15. Bası, Ankara 2016.
- **Altın** Berivan, “Töreye Dayalı Evlilik Türleri ve Berdel Geleneği”, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır* 2008.
- **Altıparmak** Saliha, “Child abuse and neglect of the body effects on children”, *Çocuk Dergisi*, S. 8, 2008.
- **Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Organ ve Doku Nakli Koordinatörlüğü**, *Beyin Ölümü*, <http://www.anh.gov.tr/dosyalar/brosur/files/aneahbrosur.pdf>, E.T. 09.10.2016.
- **Alpaslan** Ahmet Hamdi, “Çocukluk Döneminde Cinsel İstismar”, *Kocatepe Tıp Dergisi*, C. 15, S. 2, 2014.

- **Alyanak** Behiye, “Çocukluk Dönemi İstismar ve İhmalinin Olası Sonuçları”, *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, C. 2, S. 2, 2001.
- **Akço S./ Aksel S./ Arman A.R./ Beyazova U./ Dağlı T./ Dokgöz H./ Gürpınar S./ İnanıcı M.A./ Oral G./ Polat O./ Sözen S./ Fahin F./ Tekeş S.A./ Topuzoğlu Y.A.**, Çocuk İstismarı ve İhmali Uygulama Kitabı Kullanım Kılavuzu, İstanbul 2002.
- **Aksel** Eda Şeyda / **Irmak** Türkan Yılmaz, “Çocuk Cinsel İstismarı Konusunda Öğretmenlerin Bilgi ve Deneyimleri”, *Ege Eğitim Dergisi*, Vol. 16, Issue 2, 2015.
- **Akyazan** Ahmet Emrah, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Hukuka Ugunluk Sebepleri”, *Ankara Barosu Dergisi*, S. 1, 2006.
- **Alpaslan** Ahmet Hamdi, “Çocukluk döneminde cinsel istismar”, *Kocatepe Tıp Dergisi*, C. 15, S. 2, 2014.
- **Apaydın** Cengiz, “Taksirle Yaralama Suçu”, *Ankara Barosu Dergisi*, S. 1, Ankara 2011.
- **Aral** Neriman/**Gürsoy** Figen, “Çocuk hakları çerçevesinde çocuk ihmal ve istismarı”, *Milli Eğitim Dergisi*, S. 151, 2001.
- **Arslan** Çetin / **Azizağaoğlu** Bahattin, *Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi*, Ankara 2004.
- **Arslan** Gökmen / **Balkıs** Murat, “Ergenlerde Duygusal İstismar, Problem Davranışlar, Öz-Yeterlik ve Psikolojik Sağlık Arasındaki İlişki”, *Sakarya University Journal of Education*, Vol. 6, Issue 1, 2016.
- **Arslantürk** Mustafa, *Türk Ceza Kanunu Uygulamasında Cinsel Suçlar*, Ankara 2014.
- **Artuç** Mustafa, *Kişilere Karşı Suçlar*, Ankara 2008.
- **Artuk** Mehmet Emin / **Gökçen** Ahmet / **Yenidünya** Ahmet Caner, *5237 Sayılı Kanuna göre Hazırlanmış Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 6. Bası, Ankara 2005.
- **Artuk** Mehmet Emin / **Gökçen** Ahmet / **Yenidünya** Ahmet Caner, *5237 Sayılı Kanuna göre Hazırlanmış Ceza*

Hukuku Özel Hükümler, 11. Bası, Ankara 2011.

- **Artuk** Mehmet Emin / **Gökçen** Ahmet / **Yenidünya** Caner, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 15. Bası, Ankara 2015.
- **Artuk** Mehmet Emin / **Gökçen** Ahmet / **Yenidünya** Ahmet Caner, *Gerekçeli Ceza Kanunları*, 9. Bası, Ankara 2009.
- **Artuk** Mehmet Emin, “Cinsel Taciz Suçu”, *Çalışma ve Toplum Dergisi*, S. 4, 2006.
- **Aşirdizer** Mahmut, “Acil servislere başvuran çocuk ve kadın istismarı olgularına hekimlerin yaklaşımı”, *Türkiye Klinikleri Journal of Surgical Medical Sciences*, Vol. 2, Issue 50, 2016.
- **Ataç** Asiye Selcan, “Ceza Hukuku ve Encest Filler Arasındaki İlişkiye Genel Bir Bakış”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Özel Sayı: Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, C. 19, S. 2, İstanbul 2013.
- **Ataç** Selcen, “Cinsel İstismar ve Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu”, *Ceza Hukukunda Kadının Şiddete Karşı Korunması*, Editör Prof. Dr. Nur Centel, İstanbul 2013.
- **Avcı** Ayşe / **Ayşegül** Tahiroğlu, “Cinsel İstismar”, (Ed.) Ayla Aysev/ Yasemin Işık Taner, *Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları*, İstanbul 2007.
- **Ayan** Sezer / **Kocacık** Faruk, “Child abuse: Sivas (Turkey) sample”, *Journal of Human Sciences*, Vol. 6, Issue 1, 2009.
- **Aydın** Murat, *Çocukların Cinsel İstismarı ve Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu*, 2. Bası, Ankara 2014.
- **Aydın** Devrim, “Suça Teşebbüs”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 55, S. 1, 2006.
- **Aydemir** İshak / **Yurtkulu** Fayik, “Çocuğa Yönelik Cinsel İstismarla Mücadelede: Çocuk İzlem Merkezi” *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, C. 1, S. 2, 2012.
- **Ayvaz** Mehmet / **Aksoy** Cemalettin M., “Çocuk istismarı

ve ihmali: Ortopedik yönleri”, Hacettepe Tıp Dergisi, Vol. 35, 2004.

- **Avrupa Konseyi**, Çocuğunuza “İç Çamaşırı Kuralını” Öğretin, http://www.underwearrule.org/howto_tr.asp, E.T. 13.10.2016.
- **Babiker Gloria/Martin Herbert**, “Critical issues in the assessment of child sexual abuse”, Clinical Child and Family Review, Vol. 1, 1998.
- **Bahar Güven / Savaş Haluk A. / Bahar Aynur**, “Çocuk istismarı ve ihmali: Bir gözden geçirme” Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi, C. 4, S. 12, 2009.
- **Baker William L.**, Castration of the Male Sex Offender: A Legally Impermissible Anternative, Loyola Law Review, C. 30, 1984.
- **Baker Anthony W / Duncan Sylvia P.**, “Child sexual abuse: a study of prevalence in great britain”, Child Abuse & Neglect, Vol. 9, Issue 4, 1985.
- **Bakıcı Sedat**, “Sarkıntılık Suçu ve Unsurları”, Ankara Barosu Dergisi, C. 4, 1984.
- **Bakıcı Sedat**, “Tehdit Suçu ve Unsurları”, Ankara Barosu Dergisi, C. 5, 1992.
- **Bakıcı Sedat**, *Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Suçlar*, 1994.
- **Ball Ellie, Ball Joseph, La Rooy David**, “The National Institute of Child Health and Human Development (NICHD) Protocol: Interview Guide, 9th August 2017.
- **Balı Özge**, “Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi’ne Başvuran Çocuk İstismarı ve İhmali Olgularının Değerlendirilmesi”, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Tıpta Uzmanlık Tezi, Adana 2010.
- **Balo Yusuf Solmaz**, Çocuk Koruma Hukuku, Ankara 2013.
- **Baral I/ Üçok A/ Gök Ş/ Yüksel Ş**, “Bedensel yakınma-

larla başvuran hastalarda çocukluk çağı cinsel istismarı” İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Mecmuası, C. 59, 1996.

- **Baransel** Aysun Isır / **Çekin** Necmi, “Şiddet ve İstismar”, Adli Bilimler, Kimlik, Yeniden Yapılandırma ve Ölüm Osman Celbiş, Editörler Mehmet Yaşar/ İşcan, Ankara 2016.
- **Barutçu** Nesrin / **Yavuz** M. Fatih / **Çetin Gürsel**, “Cinsel Saldırı Mağdurun Karşılaştığı Sorunlar”, Adli Tıp Bülteni, C. 4, S. 2, 1999.
- **Barutçu** Nesrin / **Yavuz** Fatih / **Çetin Gürsel**, “Cinsel Saldırı Sonrası Mağdurun Karşılaştığı Sorunlar”, Adli Tıp Bülteni, C. 4, S. 2, Y. 1999.
- **Bartholdson** Orjan, “Corporal punishment of children and change of attitudes”, Context & Save the Children Sweden 2001.
- **Bayraktar** Köksal, “Kasten Adam Öldürme”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Özel Sayı: Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, C. 19, S. 2, İstanbul 2013.
- **Beyazıt** Özgür, “Reşit Olmayanla Cinsel ilişki Suçu”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, S. 1, Nisan 2010.
- **Beyaztaş** Fatma Yücel / **Özen** Bahadır / **Bütün** Celal, “Fiziksel Çocuk İstismarının İncelenmesi” Medicine Science, Vol. 3, Issue 2, 2014.
- **Bierer** Linda M. / **Yehuda** Rachel / **Schmeidler** James / **Mitropoulou** Vivian / **New Antonia** S. / **Silverman** Jeremy M. / **Siever** Larry J., “Abuse and neglect in childhood: relationship to personality disorder diagnoses” CNS Spectrums, Vol. 8, 2003, DOI: <http://dx.doi.org/10.1017/S1092852900019118>.
- **Bilir** Şule / **Arı** Meziyet / **Dönmez** Necati / **Güneysu** S, “4-12 Yaşlar Arasında 16.000 Çocukta Örselenme Durumları ile İlgili Bir İnceleme”, Çocuk İstismarı ve İhmal-

- li, Derleyen (Der.) Esin Konanç, İpek Gürkaynak, Ayten Egemen, Ankara 1999.
- **Bilginer** Çilem / **Hesapçioğlu** Selma Tural / **Kandil** Sema, “Düşünen Adam”, The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences, C. 26, S. 1, 2013.
 - **Birtek** Fatih, *Pratik Ceza Hukuku (Genel Hükümler)*, İstanbul 2011.
 - **Blumenthal** Ivan, “Shaken baby syndrome”, Postgraduate Medical Journal, Vol. 78, 2002.
 - **Bulut** Sefa, “Çocuk Cinsel İstismarı Hakkında Bir Derleme”, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, C. 3, S. 28, 2007.
 - **Burt** Martha R. / **Estep** Rhoda E., “Who is a victim? Definitional problems in sexual victimization”, *Victimology: An International Journal*, C. 6, S. 1-4, 1981.
 - **Butchart** Alexander / **Harvey** Alison Phinney, “Preventing Child Maltreatment: a guide to taking action and generating evidence”, World Health Organization (WHO) and International Society for Prevention of Child Abuse and Neglect, WHO Press, Geneva Switzerland 2006.
 - **Centel** Nur / **Zafer** Hamide / **Çakmut** Özlem Yenerer, *Kişilere Karşı Suçlar*, 7. Bası, İstanbul 2011.
 - **Centel** Nur / **Hamide Zafer** / **Özlem Çakmut**, *Türk Ceza Hukukuna Giriş (Ceza Hukukuna Giriş)*, 9. Bası, İstanbul 2016.
 - **Cin** Onursal, “İnsan Üzerinde Deney ve Organ Nakli”, www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/147.doc, E.T. 14.09.2016.
 - **Walrath** Christine / **Ybarra** Michele / **Holden** E. Wayne / **Liao** Qinghong / **Santiago** Rolando / **Leaf** Philip, “Children with reported histories of sexual abuse: utilizing multiple perspectives to understand clinical and psychosocial profiles”, *Child Abuse & Neglect*, Vol. 27, Issue 5, 2003.
 - **Çavlin** Bozbeyoğlu Alanur, “Türkiyede Ensest Sorununu Anlamak”, Nüfusbilim Derneği ve Birleşmiş Milletler

Nüfus Fonu Özet Raporu, Ankara 2009.

- Çavlin Bozbeyoğlu Alanur / **Koyuncu** Ece / **Kardam** Filiz / **Sungur** Altan, “Ailenin Karanlık Yüzü: Türkiye’de Ensest”, *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, C. 13, S. 1, 2010.
- Çelbiş Osman / Özdemir Bora / **Kaya** Atılhan, “Examination of sexually assaulted child”, *Türk Pediatri Arşivi*, Vol. 46, 2011, s. 106, DOI: 10.4274/tpa.46.55.
- Çengel-Kültür Ebru / Çuhadaroğlu-Çetin Füsün / **Gökler** Bahar, “Demographic and clinical features of child abuse and neglect cases”, *The Turkish Journal of Pediatrics*, C. 49, S. 3, 2007.
- Çetin Füsün Çuhadaroğlu, *Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Temel Kitabı*, Ankara 2008.
- **Dağlı** E. Tolga / İnancı Mehmet Akif, *Hastane Temelli Çocuk Koruma Merkezleri için Başvuru Kitabı İhmal ve İstismara Uğrayan Çocuğa Bütüncül Yaklaşım*, Ankara 2011.
- **Dağlı** E. Tolga / İnancı Mehmet Akif, *Üniversiteler için Hastane Temelli Çocuk Koruma Merkezleri El Kitabı*, Ankara 2010.
- **Daria** S/ **Sugar** NF/ **Feldman** KW/ **Boos** SC/ **Benton** SA/ **Ornstein** A, “Into hot water head first: distribution of intentional and unintentional immersion burns”, *Pediatrics Emergency Care*, Vol. 20, Issue 5, 2004.
- **Davidson** J., “Issues in the Diagnosis of Posttraumatic Stress Disorder. Review of Psychiatry”, *American Psychiatry Press*, Vol. 12, 1993.
- **Davis** Joanne L / **Petretic-Jackson** Patricia A., “The impact of child sexual abuse on adult interpersonal functioning: A review and synthesis of the empirical literature”, *Aggression and Violent Behavior*, Vol. 5, Issue 3, 2000.
- **Demir** Mahmut, “Çocuk ve ergenlerin cinsel istismarı sonrasında akut stres bozukluğu ve travma sonrası stres bozukluğu özelliklerinin incelenmesi” *Uludağ Üniversitesi*

tesi Tıp Fakültesi Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Uzmanlık Tezi, Bursa 2008.

- **Demirbaş** Timur, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 11. Bası, Ankara 2016.
- **Demirci** Şerafettin / **Doğan** Kamil Hakan / **Deniz** İdris / **Erkol** Zerrin / **Günaydın** Gürsel, “Ölümlerle Sonuçlanan iki Cinsel İstismar Olgusu”, *Adli Tıp Dergisi*, C. 23, S. 2, 2009.
- **Djeddaha** Carol / **Facchin** Paola / **Ranzato** Cristina **Romer** / Claude, “Child Abuse: Current Problems and Key Public Health Challenges”, *Social Science & Medicine*, C. 51, S. 6, 2000.
- **Dokgöz** Halis / **Afşin** Hüseyin, “Çocuk istismarını tespit etmede ve önlemede diş hekiminin rolü”, *Adli Tıp Kurumu Yayınları*, 2004.
- **Dönmezer** Sulhi / **Erman** Sahir, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Cilt 2*, 10. Bası, İstanbul 1998.
- **Dönmezer** Sulhi / **Erman** Sahir, *Nazarî ve Tatbikî Ceza Hukuku, Genel Kısım*, Cilt 1, 14. Bası, İstanbul 1997.
- **Erman** Sahir / **Özek** Çetin, *Ceza Hukuku Özel Bölüm: Kişilere Karşı İşlenen Suçlar*, İstanbul 1994.
- **Erkman** Fatoş, “Çocukların duygusal ezimi”, Çocuk istismarı ve ihmali, Çocukların Kötü muameleden korunması I. Ulusal Kongresi, 1991.
- **Ertur** Esen / **Yaycı** Nesime, “Erkek Mağdur Açısından Ensest”, *Adli Tıp Dergisi*, C. 25, S. 3, 2011.
- **Ercan** İsmail, *Ceza Hukuku Genel Hükümler-Özel Hükümler*, 2. Bası, İstanbul 2006.
- **Ereymiş** Serpil, “Çocuk ihmali nedir?”, İzmir Atatürk Hastanesi Tıp Dergisi, C. 39, S. 2, 2001.
- **Eskin** M/ Kaynak Demir H/ Demir S, “Same-sex sexual orientation, childhood sexual abuse, and suicidal behavior in university students in Turkey”, *Arch Sex Behav*, Vol.

34, 2005.

- **Eşiyok Burcu / Hamit Hancı**, “Yapay bozukluk Munchausen Sendromu”, *Sted*, C. 10, S. 9, 2001.
- **Fassler Irene R. / Amodeo M/ Griffin ML/ Clay CM/ Ellis MA**, “Predicting long-term outcomes for women sexually abused in childhood: contribution of abuse severity versus family environment”, *Child Abuse Neglect*, Vol. 29, Issue 3, 2005, DOI: 10.1016/j.chiabu.2004.12.006.
- **Fırat Sunay / İltaş Yiğit**, “Risk factors for children who are victimized and pushed to crime and challenges during implementation of turkish child protection law”, *E-Journal Of Law*, Vol. 2, Issue 1, 2016.
- **Fleming J./ Mullen P. E./ Bammer G.**, “A study of potential risk factors for sexual abuse in childhood”, *Child Abuse and Neglect*, Vol. 21, 1997.
- **Finkelhor David / Korbin Jill**, “Child Abuse as an International Issue”, *Child Abuse and Neglect*, C. 12, S. 1, 1988.
- **Fischer Donald G. / McDonald Wendy L.**, “Characteristics of intrafamilial and extrafamilial child sexual abuse”, *Child Abuse & Neglect*, Vol. 22, Issue 9, 1998.
- **Göğcegöz Gül Işıl / Eryılmaz Gül**, “Travma Sonrası Stres Bozukluğunun Nörobiyolojisi: Bir Gözden Geçirme”, *Klinik Psikiyatri Dergisi*, Vol. 18, Issue 2, 2015.
- **Gölge Z. Belma**, “Cinsel Saldırı Olgularının Suç Motivasyonuna Göre Sınıflandırması”, *Adli Tıp Dergisi*, C. 21, S. 2, 2007.
- **Grenier F./ Paysant F./ Durand C./ Eysseric H./ Bost-Bru C./ Scolan V.**, “Child Abuse: A Complex Case Report: Association of Amitriptyline Intoxication and Shaken Baby Syndrome”, *Journal of Clinical Case Reports*, Vol. 5, Issue 10, 2015.
- **Gülegün Cansu**, “Pedofili”, *Kriminoloji Yazıları*, Ankara 2015.

- **Gültekin Gülümse** / **Ruban Canan** / **Akduman Barış** / **Korkusuz İrfan**, “Çocuk ve Cinsel İstismar”, Adli Psikiyatri Dergisi, C. 3, S. 1.
- **Gündüz Remzi**, *Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar*, Ankara 2015.
- **Güner İlkay** / **Güner Savaş** / **Şahan Mehmet Hamdi**, “Çocuklarda Sosyal ve Medikal Bir Problem: İstismar”, Van Tıp Dergisi, C. 17, S. 3, 2010.
- **Gündüz Remzi** / **Gültaş Veysel**, *Cinsel Suçlar: Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar*, Ankara 2013.
- **Hafizoğulları Zeki**, “Beşeri Cinsellik ve Yeni Türk Ceza Kanunu” www.baskent.edu.tr/~zekih/uygulamaci/cinsel-suclar.doc, E. T. 25.08.2016.
- **Hafizoğulları Zeki**, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Fail, İsnat Yeteneği”, İsnat Yeteneğini Azaltan veya Kaldıran Nedenler, <http://www.baskent.edu.tr/~zekih/ogrenci/FAIL.doc>, E. T. 30.08.2016.
- **Hafizoğulları Zeki/Güngör Devrim**, “Türk Ceza Hukukunda Suçların Tasnifi”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı 69, Yıl 2007.
- **Hafizoğulları Zeki** / **Özen Muharrem**, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2014.
- **Hafizoğulları Zeki** / **Özen Muharrem**, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar*, 2. Basım, Ankara 2011.
- **Hakeri Hakan**, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 12. Bası, Ankara 2011.
- **Hakeri Hakan**, *Tıp Hukuku*, 5. Bası, Ankara 2012.
- **Harrison Karen**, “Legal and Ethical Issues When Using Antiandrogenic Pharmacotherapy with Sex Offenders”, Sexual Offender Treatment, Y. 2008, C. 3, S. 2, http://www.sexual-offender-treatment.org/2-2008_01.html, E.T. 15.09.2016.
- **Widding Hedin Lena**, “Physical and sexual abuse aga-

inst women and children”, Current Opinion in Obstetrics Gynecology, Vol. 12, 2000.

- **Hırata** Helena / **Laborie** Françoise / **Le Doare** Helene / **Senotier** Daniele, *Eleştirel Feminizm Sözlüğü*, Çev. Gülnur Acar-Savran, Ankara 2015.
- **Horozgil** Denizhan, “Çocukların Cinsel İstismarı Suçunun Basit Şekli”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S. 93, 2011.
- **Hymel** Kent P. / **Jenny** Carole, “Child sexual abuse”, Pediatrics in review/American Academy of Pediatrics, Vol. 17, Issue 7, 1996.
- **Işıka** Sertaç, “Suç Politikasının Temel İlkeleri Açısından Türk Hukukunda Cinsel Suçlar ve Kastrasyon”, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2012.
- **Işık Yılmaz** Berfin, *Türk Ceza Kanununda Aile Hukukundan Kaynaklanan Yükümlülüğün İhlali*, İstanbul 2012.
- **İltaş** Yiğit, “Bleeding Wound: Underage Marriages in Turkey”, E- Journal of Law, Vol. 1, Issue 2, 2015.
- İmdat Şiddeti Önleme ve Rehabilitasyon Derneği & ASUMA, Acıbadem Üniversitesi Suç ve Şiddetle Mücadele Uygulama ve Araştırma Merkezi Çocuk İstismarına Yönelik Rapor.
- **Jain** Anita Malik, “Emergency department evaluation of child abuse”, Emergency Medicine Clinics of North America, Vol. 17, Issue 3, 1999, DOI: 10.1016/s0733-8627(05)70083-3
- **Kanbur** Mehmet Nihat, “Türk Ceza Kanunu’nda Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu”, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl 8, S. 21, Ankara 2013.
- **Kanbur** Mehmet Nihat, “6545 Sayılı Kanun Değişiklikleri Çerçevesinde Türk Ceza Kanunu’nda Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu (TCK m.104)” Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı 2014,

Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan, İzmir 2015.

- **Kara Bülent / Biçer Ümit / Gökalp Ayşe Sevim**, “Çocuk İstismarı”, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi, C. 47, S. 2, 2004.
- **Karan Mehmet Akif**, *Acil Tıp El Kitabı*, Ankara, 2001.
- **Karakaya Işık / Aysen Coşkun/ Belma Ağaoğlu/ Şahika Şişmanlar/ Yıldız Öç/ Nursu Memik Çakın/ Ümit Biçer**, “Cinsel istismara maruz kaldığı bildirilen olguların ruhsal değerlendirme sonuçları”, Adli Tıp Bülteni, C. 11, S. 2, 2006.
- **Kartal Pınar Memiş**, *Türk Ceza Hukukunda Çocukların Cinsel İstismarı*, İstanbul 2014.
- **Kasapoğlu Abdurrahman**, “Ensest Tabusu ve Egzogami Kuralının Kur’andaki Yansımaları”, Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi III, S. 1, 2003.
- **Katerndahal D/ Burge S/ Kellogg N**, “Predictors of development af adult psychopathology in female victims of childhood sexual abuse”, J Nerv Ment Dis, Vol. 193, 2005.
- **Kenny Maureen C. / McEachern Adriana G.**, “Reporting suspected child abuse: A pilot comparison of middle and high school counselors and principals”, Journal of child sexual abuse, Vol. 11, Issue 2, 2002.
- **Keser İnan**, Çocuk Cinsel İstismarı: Diyarbakır Örneği, Ankara 2011.
- **Kezer İmran**, “Çocuk İhmal ve İstismarında Risk Etmenleri”, Orhan Derman (Ed.) Çocuk İstismarı ve İhmaline Yaklaşım Temel Bilgiler, Ankara 2014.
- **Kılıç Suar Çakı / Bütün Celal / Beyaztaş Fatma Yücel / Özen Bahadır / Şahin Rukiye Tuncer / Çağlar F. Feride**, “Burun kanaması ile başvuran ‘munchausen by proxy’ sendromu olgusu”, Türk Ped Arş, Vol. 47, Issue 3, 2012.
- **Kır Ebru**, “Çocuklara Yönelik Cinsel Taciz ve İstismara Karşı Önleyici Eğitim Çalışmaları”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. LXXI, S. 1, 2013.

- **Kırıt** Yasemin Saygılar, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Cinsel Taciz Suçu”, Ceza Hukukunda Kadının Şiddete Karşı Korunması, Editör Prof. Dr. Nur Centel, İstanbul 2013.
- **King** Wendalyn K. / **Kiesel** Eric L. / **Simon** Harold K., “Child Abuse Fatalities: Are We Missing Opportunities for Interventon?”, Pediatric Emergency Care, Vol. 22, 2006.
- **Koca** Mahmut, “Çocuk İstismarında İhbar Yükümlülüğü”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 3, S. 1, 2012.
- **Koca** Mahmut / **Üzülmez** İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2. Bası, Ankara 2015.
- **Kocaer** Ümmihan, “Hekim ve Hemşirelerin Çocuk İstismarı ve İhmaline Yönelik Farkındalık Düzeyleri”, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2006.
- **Kocaoğlu** S. Sinan, *Yargı Kararları Işığında Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar* (TCK m. 102-105), Ankara 2016.
- **Korkmaz** Saniye / **Ereymiş** Serpil / **Tamar** Müge / **Aydın** Cahide / **Kayahan** Ayşen, “Küçük Yaştaki Ensest Olgularında Tanı ve Adli Süreçte Yaşanan Sorunlar Nedeniyle Üç Olgu Sunumu”, Adli Tıp Bülteni, C. 6, S. 2, 2011, s. 81-82.
- **Koşar** Nesrin, *Sosyal Hizmetlerde Aile ve Çocuk Refahı Alanı*, Ankara 1989.
- **Köse Şahin** Behiye, “Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlardan Çocukların Cinsel İstismarı”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya 2009.
- **Krug** Etienne G / **Mercy** James A / **Dahlberg** Linda L / **Zwi** Anthony B, “The world report on violence and health”, THE LANCET, Vol. 360, Oct 5 2002.

- **Kurtay** Derya, Çocuk İhmal ve İstismarının Önlenmesi, Rehabilitasyonu ve Çocuk Koruma Merkezleri, İzmir 2006.
- **Lane W. / Bair-Merritt M. / Dubowitz H.**, “Child Abuse and Neglect”, Scandinavian Journal of Surgery, C. 100, S. 4, 2011.
- **Lundberg** George A. / **Schrag** Clarence C. / **Larsen** Otto N., *Sosyoloji*, Çev. Özer Ozankaya, Ülker Gürkan, Türk Siyasi İlimler Derneği Yayını, II. Cilt, Ankara 1970.
- **Metiner** Haydar / **Koç** E. Ahsen, *5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler Cilt II*, Ankara 2008.
- **Meran** Necati, *Kişilere Karşı Suçlar*, Ankara 2005.
- **Merrick** Joav / **Browne** Kevin D., “Child abuse and neglect- A public health concern”, Public Health Reviews, Vol. 27, Issue 4, 1999.
- **Nişancı** Doğukan, “6545 Sayılı Kanun ile Getirilen Yenilikler Işığında 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Çocukların Cinsel İstismarı Suçu”, TBBD, S. 120, 2015.
- **Nuhoğlu** Ayşe, *Aile Düzenine Karşı Suçlar*, İstanbul 2009.
- **Nurcombe** Bary, “Child sexual abuse I: Psychopathology”, Australian and New Zealand Journal of Psychiatry, Vol. 34, Issue 1, 2000.
- **Olds** David L. / **Henderson** Ronald C. / **Tatelbaum** Robert / **Chamberlin** Robert, “Improving The Life-Course Development of Socially Disadvantaged Mothers: A Randomized Trial of Nurse Home Visitation”, American Journal of Public Health, Vol. 78, Issue, 11, 1998.
- **Otacı** Cengiz, *Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı İşlenen Suçlar*, Ankara 2000.
- **Oral** R. / **Can** D. / **Kaplan** S. / **Polat** S. / **Ateş** N. / **Çetin** G. / **Miral** S. / **Hancı** H. / **Erşahin** Y. / **Tepeli** N. / **Bulguç** A. G / **Tıraş** B., “Child abuse in Turkey: an experience in overcoming denial and a description of 50 cases”, Child Abuse & Neglect, Vol. 25, Issue 2, 2001.

- **Oral** Resmiye / **Yağmur** Fatih / **Nashelsky** Marcus / **Türkmen** Münevver / **Kirby** Patricia, “Fatal abusive head trauma cases”, *Ped Emerg Care*, Vol. 24, 2008.
- **Ouellet** Marianne Tardif / **Auclair** Noémie / **Carpentier** Julie, “Sexual abuse perpetrated by adult and juvenile females: an ultimate attempt to resolve a conflict associated with maternal identity”, *Child Abuse & Neglect*, Vol. 29, 2005.
- **Ovayolu** Nimet/ **Uçan** Özlem / **Serindağ** Selver, “Çocuklarda Cinsel İstismar ve Etkileri”, *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, C. 2, S. 4, 2007.
- Ömeroğlu Ömer, “Bir Ceza Türü Olarak Kastrasyon”, *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi*, S.63-64, 2009.
- Özbek Veli Özer, *TCK İzmir Şerhi: Yeni Türk Ceza Hukukunun Anlamı Cilt 2 Özel Hükümler*, Ankara 2008.
- Özbek Veli Özer / **Kanbur** Mehmet Nihat / **Doğan** Koray / **Bacaksız** Pınar / **Tepe** İlker, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 9. Bası, Ankara 2015.
- Özdemir Hayrunnisa, “Hadım Etme ve Hekimin Sır Saklama Yükümlülüğü”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XIV, S. 1, 2010.
- Özdemir Bora / **Celbiş** Osman / İris Müfit / Üzün İbrahim, “Doğumla Sonuçlanan Baba-Kız Ensesti: Olgu Sunumu”, *İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, C. 19, S. 1, 2012.
- Özdemir Bora / **Çelbiş** Osman, “Cinsel saldırıya uğramış çocukta erken ve geç muayene bulgularının değerlendirilmesi”, *Medicine Science*, Vol. 1, Issue 1, 2012.
- Özen Muharrem, “TCK’da Taksir”, *Alman Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku Cilt 3, Prof Dr. Köksal Bayraktar’a Armağan*, İstanbul 2010.

- Özgün İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2013.
- Özkara Erdem / **Kavaklı** Uğur / **Can** İsmail Özgür / **Tepe** İlker / **Özbek** Veli Özer, “Çocuklara Yönelik Cinsel İstismarın Yasal Boyutunun Türkiye ve Diğer Ülkeler ile Karşılaştırılması”, *Adli Tıp Dergisi*, C. 25, S. 1.
- Öztürk Bahri / **Erdem** Mustafa Ruhan, *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri*, 8. Bası, Ankara 2005.
- Öztürk Bahri, “Cinsel Dokunulmazlığa Karşı İşlenen Suçlar” konulu birinci podyum tartışması, *Türk Ceza Kanunu Reformu Birinci Kitap*, 21-22 Mayıs 2004 Toplumsal Değişim Sürecinde Ceza Kanunu Reformu Paneli, TBB, Ankara 2004.
- Öztürk Mücahit / **Güzelhan** Yalçın / **Ortaköylü** Levent, “Ensest Öyküsü Olan Adli Olguların İncelenmesi”, *Yeni Symposium*, C. 38, S. 1, 2011.
- **Robin** Micheal, “The Social Construction of Child Abuse and False Allegations”, *Assessing Child Maltreatment Reports: The Problem of False Allegations*, Editör: Robin M., Haworth Press, New York 1991.
- **Runyan** Desmond / **Corrine** Wattam / **Ikeda** Robin / **Hassan** Fatma / **Ramirovd** Laurie, “Child Abuse and Neglect by Parents and Other Caregivers” (Ed.) Etienne G Krug/ Linda L Dahlberg/ James A Mercy/ Anthony B. Zwi/ Rafael Lozano, *World Report on Violence and Health*, World Health Organization, Geneva, 2002.
- **Pamuk** Gülfem, “Fransız ve Türk Ceza Kanunu’nda Cinsel Taciz Suçu”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Özel Sayı: Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, C. 19, S. 2, İstanbul 2013.
- Ali **Parlar**/ Meltem **Banko**, *6545 Sayılı Kanun ile Yapılan Değişiklik Çerçevesinde Cinsel Suçlar*, Ankara, 2014

- **Parlar Ali / Hatipoğlu Muzaffer**, *5237 Sayılı TCK'da Özel ve Genel Hükümler Açısından Ağır Ceza Davaları*, Ankara 2007.
- **Paslı Figen**, “Çocuk istismarına sosyal hizmet yaklaşımı”, *Çoluk Çocuk Dergisi*, 2006.
- **Pelendecioğlu Betül / Bulut Sefa**, “Çocuğa yönelik aile içi fiziksel istismar”, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, C. 9, S. 1, 2009.
- **Pierce Mary Clyde / Smith Stacey / Kaczor Kim**, “Bruising in infants: those with a bruise may be abused”, *Pediatric Emergency Care*, Vol. 25, Issue 12, 2009.
- **Pişi Didem**, “İstismar ve ihmale uğrayan çocukların psiko-sosyal özellikleri”, *Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Konya 2013.
- **Pizarro Rodrigo A / Billick Stephen Bates**, “Current issues in child abuse” *Current Opinion in Pediatrics*, Vol. 12, Y. 1999.
- **Polat Oğuz**, *Çocuk ve Şiddet*, İstanbul 2001.
- **Polat Oğuz**, *Cinsel İstismar Rehberi*, Forart Matbaa, İstanbul 2006.
- **Polat Oğuz**, *Adli Tıp Ders Kitabı*, Der Yayınları, İstanbul 2000.
- **Polat Oğuz**, *Tüm Boyutlarıyla Çocuk İstismarı I Tanımlar (Çocuk İstismarı)*, Ankara 2007.
- **Polat Oğuz**, *Şiddet*, Ankara 2015.
- **Polat Oğuz**, *Klinik Adli Tıp: Adli Tıp Uygulamaları (Klinik Adli Tıp)*, 7. Bası, Ankara 2014.
- **Polat Oğuz / İnancıcı Mehmet Akif / Aksoy Mustafa Ercüment**, *Adli Tıp Ders Kitabı*, İstanbul 1997.
- **Putnam Frank W**, “Ten-year Research update review: Child sexual abuse”, *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry*, Vol. 42, Issue 3, 2003.
- **Rimsza Mary E/ Schackner R.A./ Bowen K.A./ Mars-**

- hall** W., “Can child deaths be prevented? The Arizona child fatality review program experience” *Pediatrics*, Vol. 110, Issue 1, 2002.
- **Sabancı** Pulat Akın / **Karasu** Aykut / **Karadereler** Selhan / **Barlas** Orhan, “Beyin Ölümü Tanısı”, *Sinir Sistemi Cerrahisi Dergisi*, C. 1, S. 2, 2008.
 - **Saka** Esra, “Adli Tıp Kurumu Başkanlığınca Karara Bağlanmış Çocuk Ölümünün Çivi Açısından İncelenmesi”, *Cumhuriyet Üniversitesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Tıpta Uzmanlık tezi*, Sivas 2004.
 - **Sancar** Türkan Yalçın, “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda ‘Zincirleme Suç’” *TBB Dergisi*, S. 70, 2007.
 - **Sancar** Türkan Yalçın, *Türk Ceza Hukukunda Kadın*, Ankara 2013.
 - **Sancar** Türkan Yalçın / **Yaşar** Tuğçe Nimet, “Ensest, Genel Ahlak ve Alman Anayasa Mahkemesi’nin Kararı”, *TBBD*, S. 80, 2009.
 - **Savaş Sandalcı** Fatma, “Aile İçinde ve Aile Dışında Uğradığı Cinsel İstismar Nedeni İle Koruma Altına Alınan ve Şişek Genel Müdürlüğüne Bağlı Kuruluşlarda Bakılan Sosyo-Demoğrafik Özellikleri ve Korunma Süreçleri”, *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara 2004.
 - **Saperia** Julia / **Lakhanpaul** Monica / **Kemp** Alison / **Glaser** Danya, “GUIDELINESS: When to suspect child maltreatment: Summary of NICE Guidance”, *British Medical Journal*, C. 339, No. 7714, 2009, DOI:10.1136/bmj.b2689/.
 - **Saygılı** Sefa / **Gönenli** Sinem, “Aynı Ailede Görülen Çoklu Ensest, Düşünen Adam”, C. 21, S. 1-4, 2008.
 - **Saywitz** Karen / **Berliner** Anthony P. / **Berliner** Lucy / **Cohen** Judith A., “Treatment for sexually abused children and adolescents”, *American Psychologist*, Vol. 55, 2000.
 - **Schreier** Hannah Mc C, “Munchausen by proxy”, *Curr*

Probl Pediatr Adolesc Health Care, Vol. 34, Issue 3, 2004, DOI: 10.1016/j.cppeds.2003.09.003

- **Sevük** Handan Yokuş, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Cinsel Saldırı ve Cinsel Taciz Suçları”, TBB Dergisi, S. 57, 2005.
- **Sevük** Handan Yokuş, “5237 Sayılı TCK’da Çocukların Cinsel İstismarı ve Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçları”, Hukuk ve Adalet Dergisi, Nisan 2005.
- **Shull** Robert J., “Emotional and psychological child abuse: Notes on discourse, history, and change”, Stanford Law Review, C. 51, 1999.
- **Silk** Kenneth, “Borderline personality disorder symptoms and severity of sexual abuse”, Am J Psychiatry, Vol. 152, 1995.
- **Soyaslan** Doğan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler Güncellenmiş*, 10. Baskı, Ankara 2014
- **Stirling** John Jr. “American Academy of Pediatrics Committee on Child Abuse and Neglect. Beyond Munchausen syndrome by proxy: identification and treatment of child abuse in a medical setting”, Pediatrics, Vol. 119, Issue 5, 2007.
- **Şahin** Filiz, “Fiziksel İstismar”, (Ed.) Ayşen Coşkun/ Berna Pehlivan Türk/ Elvan İşeri/ Tümer Türkbay/ Suha Miral/ Runa Uslu/ Nahit Motavallı/ Fatih Ünal, *Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Temel Kitabı*, Ankara 2008.
- **Şahin** Figen, “Fiziksel İstismar”, (Ed.) Orhan Derman, *Çocuk İstismarı ve İhmaline Yaklaşım Temel Bilgiler*, Ankara 2014.
- **Şahin** Figen, “Çocuk İhmali: Tanı ve Tedavide Hekimler İçin İpuçları”, Klinik Pediatri Dergisi, C. 1, S. 3, 2002.
- **Şahin** Figen/ **Medine** Ayşin **Taşar**, “Sarsılmış bebek sendromu ve önleme programları”, Türk Pediatri Arşivi, Vol. 47, Issue 1, 2012, DOI: 10.4274/tpa.847.

- Şanyüz Ömür, “Çocuk İstismarına Hekimlerin Yaklaşımı”, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2009.
- Şen Ersan, *Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Yorumu Cilt 1*, İstanbul 2006.
- Şen Ersan, *Yorumluyorum XI*, Ankara 2016.
- **T.C. Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ve Unicef**, Türkiye’de Çocuk İstismarı ve Aile İçi Şiddet Araştırması: Özet Rapor, 2010.
- **T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu**, “Araştırma ve İnceleme Raporu”, Ankara 30.05.2013, S. 2013/1.
- **Tahiroğlu Ayşegül / Avcı Ayşe / Çekin Necmi**, “Çocuk İstismarı, Ruh Sağlığı ve Adli Bildirim Zorunluluğu”, *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, Vol. 9, 2008
- **Taner Fahri Gökçen**, *Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar*, Ankara 2013.
- **Taner Yasemen / Gökler Bahar**, “Çocuk İstismarı ve İhmali: Psikiyatrik Yönleri”, *Hacettepe Tıp Dergisi*, C. 35, 2004.
- **Tezcan Durmuş / Erdem Mustafa Ruhan / Önok Rıfat Murat**, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, 10. Bası, Ankara 2013.
- **Tezcan Durmuş / Erdem Mustafa Ruhan / Önok Rıfat Murat**, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, 11. Bası, Ankara 2014.
- **Tıraşçı Yaşar / Gören Süleyman**, “Çocuk istismarı ve ihmali”, *Dicle Tıp Dergisi*, C. 34, S. 1, 2007.
- **Topçu Sedat**, *Çocuk ve Gençlerin Cinsel İstismarı (Encest ve Pedofili)*, Ankara 1997.
- **Toroslu Nevzat**, *Ceza Hukuku Genel Kısım*, Ankara 2005.
- **Toroslu Nevzat**, *Ceza Hukuku Özel Kısım*, Ankara 2013.
- **Toroslu Nevzat**, *Ceza Hukuku Özel Kısım*, 8. Bası, An-

kara 2015.

- **Toroslu** Nevzat, *Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu*, Ankara 1970.
- **Toroslu** Nevzat / **Ersoy** Yüksel, “Kanunlaşmaması Gereken Bir Tasarı”, *Türk Ceza Kanunu Reformu İkinci Kitap*, (Ed.) Teoman Ergül, Türkiye Barolar Birliği, Ankara 2004.
- **Tosun** Öztekin, *Suç Hukuku El Kitabı*, 2. Bası, İstanbul 1982.
- **Tuğrul** Ahmet Ceylani, *Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar ve Ensest İlişkiler*, 2. Baskı, Ankara 2013.
- **Turhan** Ebru / **Sangün** Özlem / İnandı Tacettin, “Birinci Basamakta Çocuk İstismarı ve Önlenmesi”, *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, C. 15, S. 9, 2006.
- **Turla** Ahmet, “Çocuk İstismarı ve İhmali Olgularına Tıbbi Yaklaşım”, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Dergisi*, C. 19, S. 4, 2002.
- **Turla** Ahmet / **Aker** Servet / **Canbaz** Sevgi / **Pekşen** Yıldız, “Samsun Merkez Sağlık Ocağı’nda Görev Yapan Pratisyen Hekimlerin Çocuk İstismarı ve İhmali Konusunda Bilgi ve Tutumları”, *Sted Dergisi*, C. 14, S. 11, 2005.
- **Uğurlu** Zeynep / **Gülşen** İpek Aksoy, “Çocuk Hakları Ve Hukuki Bağlamda Çocuğun İhmal ve İstismardan Korunması”, *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, Vol. 1, Issue 1, 2014.
- **Ulaş** Özlem / **Demirtaş-Zorbaz** Selen / **Kızıldağ** Seval, “Çocuk Suçluluğunu Önlemede Ebeveyn İzlemesi”, *Çocuklar için Adalet Sempozyumu-Koruma/Önleme*, Ankara 2012.
- **UNICEF**, *Çocuk İstismarı ve İhmali*, Adli Tıp Kurumu, İzmir 2002.
- **UNICEF**, *Çocuk İstismarı ve İhmali Uygulama Kitabı Kullanım Kılavuzu*, Adli Tıp Kurumu, 2005.
- **UNICEF**, “Riskler ve Çocuk Koruma”, <http://www.uni->

cef.org.tr/sayfa.aspx?id=22, Erişim Tarihi 31.08.2016.

- **Uysal Aynur**, “Çocuk İstismarı ve İhmalinin Belirti ve Risklerini Tanılamada Hemşire ve Ebelerin Bilgi Düzeylerinin Saptanması”, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 1998.
- **Üzülmez İlhan**, “Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar”, www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/122.doc, E.T. 23.08.2016.
- **Walsh Kerryann M. / Farrell Ann / Schweitzer Robert / Bridgstock Ruth**, “Critical factors in teachers’ detecting and reporting child abuse and neglect: Implications for practice”, *Final report prepared for the Abused Child Trust*. Queensland University of Technology, 2005. Erişim: http://eprints.qut.edu.au/777/1/ACT_Complete_Report.pdf, E.T. 15.10. 2016.
- **Wissow Lawrence S**, “Child Abuse and Neglect”, *English Journal of Medicine*, C. 332, S. 21, 1995.
- **World Health Organization**, “Child Maltreatment”, <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs150/en/> Erişim Tarihi (E.T.) 30.08.2016.
- **World Health Organization**, “Child abuse & neglect”, http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/neglect/en/print.html E.T. 05.09.2016.
- **World Health Organization**, *Guidelines for Medico-Legal Care for Victims of Sexual Violence*, http://www.who.int/violence_injury_prevention/publications/violence/med_leg_guidelines/en/, E.T. 07.09.2016.
- **World Health Organization**, “Preventing Child Maltreatment in Europe: A Public Health Approach Policy Briefing”, 2007 http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0012/98778/E90618.pdf, E.T. 24.09.2016.
- **Yabaş İrfan**, “Dünya’da ve Türkiye’de Cinsel Sömürü Amaçlı Çocuk Ticareti”, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Uluslararası Polislik Çalışmaları Anabilim

Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2008.

- **Yarar** Fulya / **Yarış** Füsün, “Birincil Basamakta Çocuk İstismarı ve İhmaline Yaklaşım”, Türk Aile Hekimleri Dergisi, C. 15, S. 4, 2011, DOI:10.2399/tahd.11.178.
- **Yargıç** İlhan / **Ersöy** Elif / **Batmaz Oflaz** Serap, “Çocukluk çağı travmalarının intihar girişimi ve kendine zarar verme davranışı ile ilişkisi”, Anadolu Psikiyatri Dergisi, C. 13, 2012.
- **Yalçın** Nur, “Türkiye’de Çocuk İstismarı Ve Çözüm Önerileri”, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı, Hastane ve Sağlık Kurumları Yönetimi Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Projesi, İstanbul 2011.
- **Yarsuvat** Duygun / **Bayraktar** Köksal / **Yüzbaşıoğlu** Necmi, “Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nin TCK Tasarısı Hakkındaki Raporu”, Türk Ceza Kanunu Reformu İkinci Kitap, Editör Teoman Ergül, TBB, Ankara 2004.
- **Yenidünya** Ahmet Caner, “Türk Ceza Hukukuna Giriş”, www.marmaraceza.org/.../CEZA_HUKUKU_GENEL_HUKUMLER__VIZE_3.pdf, E.T. 14.09.2016.
- **Yenidünya** Ahmet Caner / **Yaşar** Yusuf, “Kastrasyon Cinsel Suç Faillerine Uygulanabilecek Uygun Bir Yaptırım mıdır?”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Y. 4, S. 14, 2013.
- **Yenidünya** Ahmet Caner, “Çocukların Cinsel İstismarı Suçu m. 103”, http://www.marmaraceza.org/dosyalar/icerikresimleri/6_Ders_Notu__Cinsel_stismar_Suu_1.pdf, E.T. 4.09.2016.
- **Yıldız** Yakup, “Çocukların Cinsel İstismarı Suçu ve İkincil Mağduriyet Sorunu”, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora tezi, İstanbul 2012.
- **Yılmaz** Gonca, “Çocuk istismarı ve ihmali nedir?”, Çocukluk Çocuk Dergisi, , C. 56, Y. 2006.